

gørelse af Andragender om Adskillelse af Landkommuner.

(Forespørgslen findes i Tidenden Sp. 485).

A. Thomsen: Før vi fik Landkommunalloven af 1867, røgtes de væsentligste Opgaver i vore Landkommuner af det enkelte Sogn for sig, medens kun en saadan Opgave som Fattigplejen var samlet under hele Kommunen, de forskellige Sogne i Pastoratet. Og den Gang var ogsaa Præsten Formand i Bestyrelsen for Fattigsagers Afgørelse. Da man fik Landkommunalloven af 1867, vilde det have været naturligt, synes det mig, at man i Stedet for at gøre det hele fælles for de Sogne, der høre til et Pastorat, var gaaet til at adskille ogsaa det, som før var forenet, navnlig Fattigvæsenet. Imidlertid gik man ikke den Vej, og det maa man efter min Mening beklage. Det gav den Gang Anledning til mange Rivninger mellem Sognene, som hørte til samme Pastorat, navnlig om Opgørelse af Formue og Gæld, og i øvrigt var der ogsaa paa mange andre Omraader Uvilje mod de ny Bestemmelser i Landkommunalloven. Derfor fremkom der ogsaa straks efter Lovens Vedtagelse saa vidt mig bekendt ikke saa faa Andragender om Adskillelse af Landkommuner. Men disse Andragender bleve nægtede, og det synes jo ogsaa at være naturligt nok. Man maatte den Gang kunne gøre gældende, at først maatte man se, hvorledes Loven vilde virke, inden man kunde give sig til at adskille Landkommuner. Jeg tvivler ikke om, at der vilde være fremkommet mange flere Andragender om Adskillelser, end der kom, hvis Kommunalbestyrelserne havde haft mindste Haab om, at deres Andragender vilde blive bevilgede. Jeg beklager, som sagt, at man saadan uden videre tvang Sognene til at gaa sammen i Fællesskab om de kommunale Opgavers Løsning.

Det, der har givet mig Anledning til at være med til at stille den foreliggende Forespørgsel til den højtærede Indenrigsminister, maa jeg maaske i Korthed referere. Der fremkom fra en Kommune i Aalborg Amt, Brorstrup-Ravnkilde-Haverslev Landkommune, et Andragende om at blive adskilt saaledes, at Haverslev blev en selvstændig Kommune, medens Brorstrup-Ravnkilde blev en selvstændig Kommune, et Pastorat. Dette Andragende fik enstemmig Anbefaling fra Aalborg Amtsraad, men desuagtet blev det ved Indenrigsministerens Resolution af 4de Januar i indeværende Aar afslaaet. Dette

Tilfælde er vel ikke enestaaende, men det er det Tilfælde, jeg kender bedst, og det forekommer mig lidt underligt, at et saadant Andragende uden Motivering bliver afslaaet, naar Kommunen, de tre Sogne, ønsker det, og naar Amtsraadet anbefaler det, synes det ret ubegribeligt, at et saadant Andragende alligevel bliver nægtet. Man maa jo huske paa, at det er en meget vidtstrakt Kommune, som mange af vore jydskes Kommuner ere, saa at der er et meget vanskeligt Arbejde for det kommunale Raad der at varetage, og der er derfor meget, som taler for, at et saadant Andragende bevilges. I al Almindelighed vil jeg udtale, at efter min Opfattelse ere de smaa Kommuner forholdsvis de heldigst stillede. Saaledes mene ogsaa Haverslev Sogns Skatteydere — det Sogn, der har ansøgt om at blive skilt fra Brorstrup-Ravnkilde —, at det vilde være heldigst for dem at blive skilt fra de andre to Sogne. De anføre i deres Andragende som Motiv, at de vente at faa mindre Udgifter og at faa deres Sogns Interesser varetagne paa en meget bedre Maade. Jeg tvivler heller ikke om, at det i finansiell Henseende vilde være heldigt, om Kommunerne vare meget mindre, end de nu ere. Man lægger jo Mærke til, at naar en privat Mand skal have et Arbejde udført, som koster Penge, faar han det forholdsvis billigt; skal en Kommune have et lignende Arbejde udført, koster det mere, og gaar man videre og ser, hvad det koster Amtet at faa sine Arbejder udførte, opdager man, at det bliver dyrere, og Staten udfører sine Arbejder alldyrere. Efterhaanden som Forholdene blive større og vanskeligere at overse, stige Udgifterne ved et Arbejdes Udførelse forholdsvis i en forbavsende Grad, og det er ikke saa underligt. Hvor der er smaa Forhold, som der kan være i et Sogn, ville Sognets Beboere altid være bekendte baade med de personlige og de stedlige Forhold, og de ville altsaa kunne faa udført et Arbejde meget billigere end under større Forhold. Jeg er ganske overbevist om, at hvis vi havde smaa Kommuner, og navnlig hvis hvert Sogn var en Kommune for sig, vilde man i mange Tilfælde saa godt som undgaa det offentlige Fattigvæsen. Det kan maaske lyde lidt underligt, men jeg trøster mig dog til at antage, at det vil være Tilfældet mange, mange Steder. Nu er det saadan, hvor der er flere Sogne sammen, at det ene Sogns Beboere sige som saa: Hvorfor skulle vi i Grunden hjælpe vore fattige, vore nødlidende, vore tilskade-